

BERUSANDE OCH BERÖRANDE

Leo Rosenberg läser Ingela Strandbergs nya diktsamling *Under sjöarna* och dras snabbt in i ett intensivt, rytmiskt språk. Med korta, täta rader utan skiljetecken uppstår en stark läsoplevelse, där formen påverkar läsaren lika mycket som innehållet – och där rytmen bär texten framåt. Ännu en pärla från en prisad poet.

Kritiker: *Leo Rosenberg* (Bibliotekarie Marks kommun)

Redaktör: *Eva Fred* (Kulturförvaltningen i VGR)

Första gången jag läste Ingela Strandberg var i september 2024, inför ett författarbesök på Kinna bibliotek. Hon hade precis tilldelats Svenska Akademiens nordiska pris, och stora delar av besöket uppehöll sig vid samlingen *Nattmannen* och den nytgivna *När jag var snö*. Jag slogs av att biblioteket var välbesökt. Det var fullt i raderna, och jag upplevde läsningen ur *Nattmannen* som stark. Men populärast var det när dragspelet kom fram och "Blå visa framfördes. Allsången var lågmäld, men märkbar.

Hon hade precis tilldelats Svenska Akademiens nordiska pris, och var uppriktigt glad över erkännandet – framför allt i ljuset av att hennes författarskap till stor del präglas av ett utanförskap. Genom boendet i Grimeton utanför Varberg står hon vid sidan av

huvudstadens litterära offentlighet, och som poet har hon uttryckt en känsla av att vara en främmande fågel på den halländska landsbygden.

Strandberg är nu aktuell med diktsamlingen *Under sjöarna* som förlaget beskriver som "en undersökning av verklighetens bottnar, ett försök att skriva sig fram och ner till en sorts harmoni med verkligheten." Jag tycker mycket om diktsamlingen, även om jag ibland upplever att läsningen är krävande. Kanske hänger det samman med att jag inte är någon van poesiläsare och att jag behöver stanna upp i läsningen, läsa om och läsa högt. Ibland får jag känslan av att referenser går mig förbi. Till exempel i raderna:

**Under Plejaderna
känner jag mig trygg
de håller om mig
med sin närvaro**

/.../

Det är vackert, trots den gnagande känslan av att jag borde förstå mer. Jag tror att det handlar om att jag associerar poesi med kunskapsområden jag inte behärskar, ett dåligt litterärt självförtroende. Jag letar mig till Wikipedia och fördjupar mig i stjärnhopen och titanen Atlas sju döttrar från den grekiska mytologin. Efter en stunds sökande landar jag hos den antika, grekiska poeten Sapfo, som tittade upp mot samma stjärnor:

**Månen har gått ned nu och
Plejaderna. Tid passerar,
midnattstimman är här,
och jag ligger ensam**

Någonstans landar jag i att det är min läsupplevelse som är central, och att behållningen ligger i hur jag påverkas. Strandberg har själv beskrivit skrivandet som en slags berusning, och jag tror att detsamma gäller för läsandet. Efter vissa passager behöver jag sänka boken och ta in det jag läst. Ibland är det direkt, utan att väja för det abstrakta:

/.../

**Helst skulle jag vilja vara en lysmask
runt hästarnas hovar när de betar
tungt på ensamhetens åker**

/.../

Jag vet inte vad evighetens åker innebär, men jag tycker att det är gripande. Det är något med formuleringarna och orden som blir självklara och ändå skapar en vindlande känsla. Det finns ett mörker i samlingen, vilket inte avviker från Strandbergs tidigare författarskap. Som titeln antyder finns en rörelse mot sjöarnas botten i verket:

**Jag vill inte lämna jorden
Jag vill inte lämna min kropp
Det finns inga himlar för mig
Jag vill ner till sjöarna
Till bottensatsen**

/.../

Under sjöarna är en diktsamling på 76 sidor uppdelad i fyra delar. Jag hade initialt svårt att förhålla mig till att dikterna saknar titlar, men upptäckte efter en stunds läsning att jag kom mer direkt in i texten. Raderna är korta och intensiva, ofta bara tre ord. Texterna saknar kommatecken och punkter. Det rimmar inte, men jag tycker att det finns en tydlig rytm som jag tror hänger samman med just radernas längd. Det är tacksamt att läsa och ett bra flyt i språket. *Under sjöarna* är ett utforskande. Flera av de teman som finns i boken känns igen från tidigare verk av Strandberg. Vi hittar passager om skam, om lydnad och såklart naturen. Vi har det kosmiskt stora, himlakroppar och evigheten i relation till det nära. Framför allt tycker jag att delarna som berör åldrandet är starkast:

**En gång
var mitt kött
ungt och rått**

/.../

I en understreckare i Svenska Dagbladet från september 2025 skriver litteraturkritikerna Henrik Sahl Johansson om Ingela Strandberg och två andra ålderstigna poeter under

rubriken *Det är åldringarna som skriver den bästa poesin*. Han menar att det finns en särskild klarhet i diktarnas sena verk, att det kan "vara mer givande att anlägga ett distanserat perspektiv snarare än att gå i svaromål, att vända sig till eviga symboler (naturen, antiken) i stället för att skriva i nuet".

/.../

**Skulle bara vilja vara
ett utsökt slinger
Ett leende
Från tomrummet gud**

Strandberg har tidigare beskrivits som en poet okänd för läsare som annars är bekanta med samtida svensk poesi. Detta stämmer inte längre, utan det är en folklig poet vi har att göra med. Efter författarbesöket i Kinna har Ingela Strandberg tilldelats Svensk biblioteksförnings Aniarapris såväl som Samfundet De Nios stora pris. Det finns många bra ingångar till Strandbergs författarskap, och *Under sjöarna* är en sådan. Lästvärt är också samlingsutgåvan *Vid oro skog* från 2016 eller den mycket uppskattade och tidigare nämnda *När jag var snö* från 2024.

Under sjöarna
Ingela Strandberg
Norstedts, 2026

Foto: Annika Karlbom